

an sequitura, vel non ex pluribus allegatis per Barbosam de dictioribus, dictione quando 307. num. 1., & de dictione cum adjecta verbo futuri temporis termino incerto, quod semper importet conditionem: *Tuscb. littera C. concl. 583. num. 17., & 18., & post eum Barbosa dictione 75. num. 4., l. dies incertus ff. de condic., & demonstr., Bartol. in l. ita stipulatus 155. num. 41. ff. de verb. oblig.*

58 Ratio autem cur pendente conditione, non possit imputari negligentia exigere debenti, quia pendente conditione iste, non potest agere, bonus *tex. in l. stipulatio ista §. inter incerta ibi* (si aliquid factum sit, vel cum aliquid factum sit) *ff. de verb. oblig.*, nec ante diem nascitur obligatio. *Bartol. in l. ita stipulatus 115. num. 42. ff. de verb. oblig.*, negligentia autem non est, qui impeditur agere, neque per eum stat quin tollatur impedimentum, ut dixi in prima parte hujus tract. artic. (*Quis dicitur negligens.*)

59 Supereft tamen videre, an recipiens litteras tenebatur denuntiare scribenti se non posse consequi pecuniarum summam, & interim protestari ad effectum, ut scribens ipse, vel removeat impedimentum, vel sibi consulat, vel denuntiare: ad notata per *Scacciam de Comerciis*, & *Cambii* §. 2. glos. 5. num. 246.

60 Verum cum scribens litteras ipse aposuerit conditionem, nullo determinato tempore verificandam, nec adventus conditio-
nis presumatur, cum sit quid facti, *l. qui bæredi ff. de condic., & demonstrat., & latè Menoch. de presumpt. 175. num. 3., & 4., & lib. 6. eod. tract. presumpt. 14. per totum, non incumbebat onus denuntiandi eidem recipien-
ti litteras, impedimentum extare, aut non advenisse conditionem, cum neque ad-
ventus diei incertæ constituit ipsum recep-
torem litterarum in mora, sine interpella-
tione: ad tradita per *Scacciam de commerciis*, & *cambii* §. 1. q. 1. num. 384., Post Bartol. in l. ita stipulatus num. 43., & 44., maxi-
mè ubi implementum conditionis potest esse ignotum; tum quia neque is ad quem missæ fuerant litteræ obligabatur ante con-
ditionis eventum; adveniente autem con-*

ditione sufficit, quod sit paratus solvere, tum quia neque hodie in facto probatum fuit exactam fuisse pecuniam ab illo negotiatore ad quem litteræ dirigebantur, unde omnino negligentia excludebatur ex pluribus titulis.

- 61 Si contingat, quod plures sint Creditores, qui de aliquo fundo certent, & fundus à debitore distrahatur altero ex creditoribus nesciente, non ideo Creditor dicitur negligens, si non egit, quia sine tali scientia non potest dici negligisse suam actionem, *Rota decis. 108. num. 6. p. 14. & decis. 425. num. 4. p. 18. recent.*, *Merlin. decis. 487. num. 18.*
- 62 Creditor in vim Salviani immisus in possessione prædicti, ut ex fructibus colligendis sibi satisfaciat, si negligat fructus percipere, vel pauciores colligat ex sua negligentia, puta quia terram non coluit, vites non potavit &c. sibi præjudicat, quatenus imputabit in suum creditum, non solum fructus perceptos, sed etiam quos potuisse percepere, si usus fuisset debita diligentia ad allegata per *Statil. de Salviano interdict. Inspect. 4. c. 1. num. 151.*, similiter si fructus ex sua negligentia pereant in totum, vel in partem, vel fundus ex eadem negligentia fiat deterior, & minus fructuosus, semper in negligentis præjudiciū erit.

Quod habet locum, tum per dolum, culparum latam, aut levem, quæ soli negligentia debent nocere, non verò per culparum levissimam, quia Creditor non tenetur in eo casu, nisi quantum faceret diligens Pater familias, non autem diligentissimus *Statil. loco supra citato à num. 151. usque ad 159.* Ubi quando dicatur esse in dolo in culpa lata, aut levi, aut levissima.

In omni tamen casu, qui opponit de negligentia, dolo, aut culpa Creditoris immisi, tenetur negligentia, dolum aut culparum probare, quia *ut probavimus in prima parte*, negligentia, dolus, aut culpa, cum sonent in delictum, non presumuntur ad *tex. in l. cum de Indebito ff. de probat.*, *Rota in Romana Scriptorie Vener. 5. Junii 1609.*, *Coram Marcomontio.*

De Negligentia Custodis Carcerum, seu Commentariensis.

S U M M A R I A.

- 1 **C**ommariensis, qui custodit juxta morem regionis, non est negligens.
- 2 Erit verò negligens si utatur Subcustode Ju niore, inexperto, negligente.
- 3 Pœna qua Commentariensis negligens, aut dolosus, aut culpabilis puniatur.
- 4 Si negligentia fuit nimia, punitur Commentariensis pœna qua erat puniendus carceratus, qui fugit.
- 5 Majori diligentia debet custodiare reum, qui post fugam iterum captus carceribus mancipatus est.
- 6 Custos Carceris sub fide recipit Carceratos custodiendos.
- 7 Custos Carceris ex vi sui acceptati Officii tene tur de levissima culpa.
- 8 Ideò pro levissima culpa punitur, tam Civiliter, quam Criminaliter.
- 9 Si unus ex pluribus Custodibus, vel consentiat

A R T I C U L U S XI.

De Negligentia Custodis Carcerum, seu Commentariensis.

- A**cturus de Negligentia Comen-
tariensis, primo loco notandum
est, illum non dici negligentem,
qui custodit juxta morem Re-
gionis, & Consuetudinem Ci-
vitas ad allegata per *Paridem de Sindicatu in Vers. an si plures num. 13. 14. 15.*, ubi,
quod si Carcerarius de nocte accedit ad
Domum propriam ad cænandum, vel dor-
miendum juxta consuetudinem, non ei im-
putabitur fuga reorum, tex. celebris in hac
materia, in l. ad *Commentariensem C. de cu-
stodia reorum*, ubi, quod si Carceratus fra-
do Carcere ob negligentiam Substituti de-
putati, ab ipso Commentariense effugerit,
ipse Commentariensis non satisfaciat exhibendo hominem Substitutum, sed ipse su-
bit poenas, quas erat subiturus Carcer-
- 1 Casum figurat glos. in Vers. qui fugerit, si Commentariensis utatur ministro junio-
re, inexperto, negligente, prout dicitur, in l. non est facile tironi custodia credenda ff.
de custodia, & exhibitione reorum, ubi, quod si negligentia comiserint pro modo culpa,
vel castigantur, vel militiam, id est officium, mutant.
  - 2 Et quia fuga reorum, vel si mortem sibi
inferant, potest evenire, vel dolo, vel cul-
pa, vel negligentia Commentariensis, in l.
*Carceri Praepositus ff. de Custodia reorum: Di-
citur, quod si dolo, vel culpa fugiat pu-
niendus sit Custos officio Judicis, si verò
nescit,*

nescit, ob negligentiam, removendus est ab officio, ubi glos. in V. Puniendus est, notat, quod Commentariensi negligentia non parcitur, mitius tamen punitur.

- 4 Quod intelligit Farinacius de Carceribus, & Carceratis q. 31. num. 4., & num. 7. 9. 10. num. 125., quod si negligentia Custodis fuit nimia; quæ æquiparetur dolo, vel culpæ, tunc Custos punitur ea pena qua erat puniendus Carceratus, qui fugit, secus si negligentia fuit levis, quia tunc pena arbitrio Judicis infligitur.
- 5 Et quia potest contingere, quod Carceratus post fugam captus, iterum Carceri mancipetur, tunc major diligentia in Custode requiritur, itaut si iterum fugiat graviori pena Custos subiiciatur, ad traditta per Menoch. de arbitr. Judicum casu 303. num. 10., Paris de Syndicatu in V. an potestas num. 2., ubi & num. 1., quod majori diligentia debeat custodiri de proximo condemnandus, quam de proximo relaxandus.
- 6 Hanc autem reddit rationem, Farinac. dicta q. 31. num. 13., quia Custos Carceris sub fide recipit Carceratos Judicii sistendos ad omne mandatum, ideo ex nimia negligentia, quæ culpa æquiparatur, Paris de Syndicatu in V. an si plures num. 5. 6., poterit etiam corporaliter puniri.
- 7 Disputat Paris de Puteo in V. An si plures sub num. xi., & post eum Farinac. d. q. 31. num. 14., de qua culpa, & negligentia tenetur Custos, ideo an non solum de lata, & levi, sed etiam de levissima, & post plura resolvitur, etiam criminaliter posse puniri de levissima, contra Juris regulas, quia hoc est speciale in Carcerario, tum quia pro tali custodia mercedem recipit, & acceptando officium Custodis censetur se obligare juxta naturam officii publici, & ministerii; tum quia ejus fidei Custodia committitur, & sic quocunque periculum, etiam ex levissima culpa contingens ei imputatur.
- 8 Deinde certum est, quod pro levissima culpa civiliter punitur Custos ideo, quod condemnatur ad damna, & interesse parti, cuius interest ne Carceratus aufugiat, sed etiam posse puniri Criminaliter, pena tam levissima, ut privatione officii ab illa custodia, in qua ex levissima culpa fuit negligens, vel alia leviori Judicis arbitrio, pu-

ta ut suspendatur ab officio per aliquot dies ex ponderatis per Farinac. d. q. 31. num. 15. 16. 17.

- 9 Contingat autem, quod plures sint Custodes, vel Ministri Commentariensis, & Carceratus cum altero ex eis fugiat, an imputetur negligentia alterius, ut puniatur, & resolvitur, in l. non est facile ff. de Custod. reorum, quod alteri venia datur, quia non presumitur ex ejus negligentia, sed ex malitia, fraude, & proditione alterius fugisse.
- 10 Hinc querit Paris de Puteo in dicto V. an si plures sub num. 18., an negligentia Custodis imputetur, si Carceratus ementito habitu aufugerit, e.g. Uxor permissa est ingressi Carcerem ad alimenta paranda Marito, vel ad solatium, Maritus autem veste fæminea induitus decepto Custode aufugit, tunc ad dignoscendum, an Custos fuerit negligens considerabit Judex, an deceptio fuerit verissimilis ex similitudine, vel dissimilitudine Uxor, & Mariti, statura, colore, ut diligens, & prudens facile posset decipi.
- 11 An in dubio in Custode presumatur negligentia proponit, glos. in l. fin. in V. Probandum est ff. de Cust. reorum, ratio dubitandi est reg. a nobis posita parte prima, quod negligentia non presumitur, quia cum sonet in delictum, venit probanda ab afferente.
- 12 Verum posuimus speciale fallentiam in Custode Carceris ad allegata per Paridem de Puteo de Syndicatu in V. an si plures num. 6. ad finem, Farinac. prax. q. 31. num. 18. 19. 20., glos. supra allegata, presumi scilicet negligentiam in Custode Carceris, qui volens se redimere à pena negligentiae, tenetur probare evenisse casum inopinatum sine sua culpa, ita si contingat, quem ex detentis in Carcere mortuum reperiri, tenetur Custos probare id evenisse sine sua culpa, Farinac. d. num. 20. & num. 44.
- 13 Ad excludendam autem presumptionem negligentiae prodesset probare semper fuisse diligentem, rationem reddit, Farinac. sup. num. 21., quia ex solita, & consueta diligentia oritur presumptionis satis efficax exclusiva alterius presumptionis, tamquam minus efficacis, Menoch. de presumpt. lib. 6. presumpt. 64. num. 46. per tex. in l. Divus ff. de Integrum refut., quia illa presumptionis potentior,

tentior, & efficacior est quæ Juri communni adhæret, illa vero infirmior, quæ Juri particulari, ad allegata per Menoch. de arbitr. Jud. casu 472. num. 11., & de presumpt. lib. 1. q. 29. num. 6., ubi num. 11., quod presumptionis quæ militat ad favorem Rei firmior est illa, quæ facit contra Reum; ideo in dubio reg. stat contra actorem pro Reo, reg. Cum sunt xi. de reg. Jur. in 6.

- 14 Quoad hanc presumptionem plures limitationes, notat Farinac. dicta q. 31. à num. 33., & seqq. apud eum videndas; Ubi si Carceratus nulla facta effractione effugiat, presumatur per ostium ex negligentia Custodis effugisse, & num. 34. 35. Si juxta præceptum Judicis, non tenuit Reum in

Compedibus, negligentia ejusdem Custodis effugisse presumitur, & num. 40. Si Carceratus fugiat, dum Custos, vel ad Spectacula, vel ad Meretricem accessit, magna negligentia culpatur, sicut in qualibet alia absentia non necessaria, quia semper tenetur vigilare ad Custodiæ, quia compertum est, quod Carceratus, sicut Avis semper fugam è Custodia querit, & meditatur.

- 15 De pena autem debita Custodi pro culpa negligentia, agit Farinac. supra à num. 64., & seqq. Ubi quid si Reus post fugam sponte, vel iterum captus reducatur ad Carcerem &c. apud eundem videre poteris.

De Negligentia Custodum Vinearum, Hortorum, Agrorum.

S U M M A R I A.

- 1 Custos tenetur ad diligentem Custodiæ ex quasi contractu, & tenetur de dolo, culpa lata, & levi, non vero levissima.
- 2 Fæenerator tenetur de culpa levi in Custodia pignorum.
- 3 Custos tenetur de damno ab aliis illato propter suam negligentiam.
- 4 Custos tenebitur de levissima culpa, si natura rei id importet, & ipse profiteatur se in arte peritum.
- 5 Tenebitur de levissima, si pacto expresso id conveniat, & se obliget.
- 6 Item si profiteatur se ceteris peritorem.
- 7 Pactum, ut Custos teneatur in aliquo ultra consuetum contractus, facit ut teneatur, etiam de levissima.
- 8 Tenetur de levissima, si res custodienda de sui natura requiri diligentissimam Custodiæ.
- 9 Teneretur de levissima, si esset in mora restituendi rem sibi in Custodiæ traditam.
- 10 De levissima teneretur, qui recepit rem in gratiam sui tantum, ut in Commodatario.
- 11 Ita & qui suscepisset in se Casus fortuitos.
- 12 Custos, non denuntians damnificantes Vineæ, aut violantes gabellam, tenetur Domino ad damna, non vero ad paenam.
- 13 Presumitur negligens, si damna sequantur.
- 14 Quod limita, si ageretur favore tertii, tunc non presumitur.
- 15 Si res Custodita periit, Custos debet probare se adhibuisse omnem diligentiam.
- 16 Qui substituit in Custodia personam alioquin diligentem, & probatam, quæ postea fiat negligens, substituens non tenetur.
- 17 Custos Carcerum ex quibus argumentis presumatur negligens; remissio ad Farinac.
- 18 Absentia Custodis facit presumere eum negligentem, ut teneatur de rei interitu, sive de fuga reorum.
- 19 Custos fornaci tenetur ad damna, quæ fecit ignis, dum dormiret.
- 20 Item Custos vineæ tenetur, si eo dormiente, alter imitteret ignem, & vastaret sata.
- 21 An, si Custos Vineæ permittat exteros Vuas comedere, ligna transportare, teneatur.
- 22 Afferuntur loca Scripturarum, & eorum intelligentia investigatur usque ad num. 40.
- 23 Conveniens est, ut Pauperes participant moderate de fructibus prediorum divitum.
- 24 Expenditur Statutum Ferrarie lib. 4. rub. 51. prohibente, & puniente asportantes Vuas, Sacco, Cista, Corbe, nec loquitur de comedente.
- 25 Custos non peccat permittendo pauperi extrémè indigenti asportare ligna ex alieno fundo.
- 26 Qualiter possit Custos cognoscere pauperem ligna asportantem extrémè indigentem.
- 27 Custos poterit tolerare pauperem asportantem ligna

- ligna in gravi necessitate, si grave non affera incommodum diviti.
 46 Ita potest permittere pauperem comedere, *Vuas, Fabas, in extrema, vel valde gravi necessitate.*
 47 *Custos potest permittere, ut pauperes colligant spicas decidentes de manibus messorum.*

ARTICULUS XII.

De Negligentia Custodum Vinearum,
Hortorum, Agrorum.

- 1 **C**ustos acceptando munus custodiendi, Vineam, Domum, Animalia, vel rem cuiusvis generis, recepta mercede, quasi contrahit, & sic tenetur ex quasi contractu, regula autem constituitur, quia tunc Custos tenetur de dolo, culpa lata, & levi, non autem levissima, *I. si ut certo §. nunc videndum ff. commodati, I. Contractus 23. ff. de reg. Jur., Azor. inst. moral. p. 3. lib. 4. c. 6., latè Cagnol. in dicta I. Contractus num. 11. & seqq.*; Quamquam de præposito aliqui negotio cum lucro, & mercede teneri, etiam de levissima, Senserit Rota Genuea decis. 172. num. 1., & de Custode Carceris ex allegatis per Mafcard. de probat. concl. 470. num. 3., licet criminaliter de levissima, regulariter nemo punitur, ut ibi, & numeris seqq. pluribus allegatis ostendit de quo infra de Carcerario Custode reorum, at si custodia esset tantum in gratiam Domini, nec Custos quidquam reportaret utilitatis, aut commodi, teneretur tantum de dolo, & lata culpa *dicto §. nunc videndum, & latè glos. in c. 1. V. de Levissima de commodato.*
- 2 Hinc est, quod Fænerator, si fuit negligens in custodia pignorum, puta in excutiendo res pignoratas à tineis, vel defendendo à Stilicidio, & huiusmodi, tenetur de culpa levi, *Baldus in I. quæ fortuitis C. de pignor. act., Cagnol. supra num. 44.*
- 3 Amplia, quod Custos, qui male in Custodia versatur, tenetur etiam de damno ab aliis dato: *Nata. cons. 79. num. 4., Ludovis. decis. 146. num. 14., & in hoc casu negligentia, & fraus æquiparantur ad no-*
- 48 *Limita nisi Dominus aliquos certos pauperes elegisset, quibus concederet colligere spicas.*
 49 *Ex affectu avaritiae prohibendo pauperes colligere spicas, peccat, tam Dominus quam Custos.*
 50 *Custos non potest permittere Vineas devastari, Vuas foras efferri.*
- tata per glos. in c. ea quæ de officio Archid. 4 Quod autem diximus, Custodem non teneri de culpa levissima. Fallit primò cum custodia committitur perito in arte, aut ei, qui pro tali se gessit, & res sit de facili frangibilis, ut vasa vitrea, christalina &c. tunc custos tenebitur, non solum de culpa lata, & levi, sed etiam levissima, quia natura rei de facili frangibilis, & professio peritie in Custode ad hanc culpam extendunt obligationem Custodis, *I. si merces §. qui columnam, ubi glos. in verbo diligentissimus ff. locati, Alciat. in I. magna negligentia num. 14. ff. de verbor. signific., Cagnol. supra num. 45., ubi latè examinat Sententiam dicentium, quod ut Custos teneatur de levissima, sufficiat, quod res natura sua sit facile frangibilis, non autem hoc sufficere dicit, sed ulterius requiri, ut Custos profiteatur se in arte peritum, & certo rationi valde congruit, nam Dominus facilius fidet res custodiendas perito in arte, quam non perito, quia ab eo majorem sperat, & expectat diligentiam, quam à non perito, undè majori diligentia obligatus tenebitur de levissima, *Caroc. de locato p. 4. tit. de culpa q. 2., ubi latè plura assert pro intelligentia §. qui Columnam, licet altera Sententia bene locum habeat in casu, de quo infra fallentia quinta, & bene faciunt scripta per Angelum de Parigis in suo tract. Societatum p. 2. num. 17. in vol. 1. tract.**
- Hinc sequitur, quod artifex, qui recepit gemmam expoliandam vestem mundandam &c. teneatur etiam de culpa levissima, non tantum pro se, sed etiam pro suis famulis, & operariis, & sic pro levissima negligentia

- gentia tenetur, *Sylvester V. Custos num. 2. per d. S. qui Columnam.*
- 5 Fallit secundò, si Custos pacto expresso se obligat ad culpam levissimam promittendo majorem diligentiam, quam cæteri, vel ut præligatur in concursu, vel ut maiorem mercedem consequatur, tunc teneatur de levissima negligentia, *Lessus de Just. & Jure lib. 2. c. 7. dub. 7. num. 32., quia contractus ex conventione legem accipiunt, Cagnol. in I. Contractus num. 17. ff. de reg. Jur.*
- 6 Fallit tertìò in eo, qui se profitetur cæteris peritiorem in rei Custodia, puta equi, quia tali professione implicite promittere censetur majorem diligentiam, & sic teneatur de levissima, *Sylvester V. Culpa. q. 4.*
- 7 Fallit quartò, quando quis ex aliquo contractu tenetur ad Custodiā, non solum de dolo, & culpa lata, sed etiam de culpa levi, ut in locato: *Caroc. de locato p. 4. tit. de culpa q. 1., ut cum locator, aut conductor tenetur rem custodire, alias tenetur de culpa levi, quia contractus est in gratiam utriusque Contrahentis, I. Si ut certo §. nunc videndum ff. commodati;* Si vero locator, aut conductor ulterius commodum, vel utilitatem aliquam recipiat pro custodia cum hoc pacto, ut debeat operari aliquid ultra, facit teneri de levissima, quomodo intelliguntur, *tex. in I. qui mercedem, & I. Dominus ff. locati, Caroc. de locato p. 4. tit. de Casibus q. 12. num. 52., & p. 4. tit. de culpa q. 2. num. 4., Sylvester V. Custos num. 2., Valer. de differentiis utriusque fori V. Damnū differ. I. num. 5. in fine.*
- 8 Fallit quintò, in casu quo res tradita custodienda de sui natura requeret diligentissimam curam, quia tunc quis acceptando custodiā censetur secundum rei exigentiam promittere diligentissimam Custodiā, & sic teneretur de levissima, *dicta I. si merces §. qui Columnam ff. locati, Caroc. de locato p. 4. tit. de culpa q. 2. num. 11.*
- 9 Fallit sextò, & tenetur de levissima, quando esset in mora restituendi, puta Creditor receptum pignus, custodire tenetur, & si contingat, quod ipse Creditor contrahat moram in restituendo, & hoc interim contingat casus fortuitus ex levissima culpa Creditoris custodientis, ipse de hac levissima negligentia teneretur, ut post Gait. de credito c. 4. num. 1179., & seqq., notat, Merlin. de pignor., & hypoth. p. 4. q. 131. n. 1.
- 10 Fallit septimò in eo, qui recepit rem Custodiendam in gratia sui tantum, tunc etiā tenetur de levissima, hinc insertur, quod dictum est de Commodatario, qui cum reperit rem commodatam gratia sui tantum, tenetur rem commodatam ita custodire, ut non solum de lata, & levi culpa, sed etiam levissima teneatur, ut est tex. expressus in c. 1. de Commodo, ubi latè, glos. in V. de levissima, I. in rebus, I. si ut certo ff. commodati, quod intellige in foro fori; nam in foro conscientiae ex levissima culpa non obligatur, ut plures supra notavi, & præter ibi allegatos addo, *Cagnol. in I. Contractus num. 31. ff. de reg. Jur., licet in contrarium, alleget Barbosa in dicto c. nuico nu. 5. de Commodo.*
- 11 Fallit octavò, si Custos casum fortuitum in se suscepisset, tunc etiam de levissima culpa tenetur, dum vult teneri in casu fortuito, absque ulla sua culpa contingente, id est utrumque casum parificat, *tex. in c. 1. de Commodo, & notant, Bald., Paul. de Castro, & alii in I. I. C. Commodo, quia contractus ex conventione legem accipiunt, tex. in I. I. §. Si convenerit ff. depositi, reg. Contractus 85. de reg. Jur. in 6.*
- 12 Quærunt D.D., an Custodes, qui ex officio tenentur, negligentes denuntiare violatores puta Gabellæ, Datii, vel vastantes Vineam Sylvam &c. teneantur ipsi ea reficere damna, quæ dominus patitur, & ad poenam, ad quam erant illi violatores condemnandi, si fuissent per Custodes denuntiati, puta res cecidissent in Commisum, vel juxta legis dispositionem venerant condemnandi, ut in centum aureis, an Custodes negligentes custodire, & denuntiare ad hanc poenam Dominis teneantur, affirmant ex Theologis Salon., Sayr., Villalob., Vasquez. I. 2. d. 175. c. 1. num. 9. & seqq., & alii quos citat, & sequitur, *Valerus de differentiis utriusque fori, V. restitutio differen. 39., Azor. par. 3. lib. 4. c. 16. q. 5. Vers. Secundo dicendum, Sed mihi videtur verior, quod non ad poenam, sed ad refectionem damnorum tantum teneantur, eo quia peccant graviter contra Justitiam, non denuntiando, prout tenebantur ex vi contractus, vel quasi Contractus, cum ad id sint mercede conducti; nempe ut eorum opera evitent damna violantium &c. Sicque cum agatur de damno vita obliga-*